

Kriminaalpoliitika uudiskiri

3/2014

Kriminaalpoliitika uudiskiri on kõigile neile, kelle tööd või huvisid see poliitikavaldkond ühel või teisel viisil puudutab. Loodame, et leiate siit iga paari kuu tagant midagi uut ja huvitavat, alates seadusemuudatustest ja ennetusteemadest kuni värsket statistika ja analüüsideni. Ettepanekud ja mõtted uudiskirja asjus on oodatud aadressile uudiskiri@just.ee.

UUDISED

§ **Karistusõiguse revisjoni tulemusena valminud eelnõu** on riigikogu menetluses. Riigikogu liige Kalle Jents andis eelnõu menetlemise seisust ülevaate [21. mail](#), tuues muuhulgas välja järgnevat:

- pankrotiteate esitamata jätmise kohustuse täitmata jätmisest ei saa kuritegu,
- varguse kriminaalvastutuse piir on 200€,
- alaealisi ei saa alkoholi kontrollostude sooritamisele kaasata ka tulevikus,
- isikuvastase kuriteo toimepanemise puhul on alaealise juuresolek raskendav asjaolu,
- alaealiste automaatne ennetähtaegne vanglast vabastamine on võimalik teise astme kuriteo toimepannute puhul,
- narkootilise ja psühhotropse aine oma tarbeks väikses koguses üle piiri toomine on kuritegu süstemaatilise toimepanemise korral (vähemalt 3 korda aastas),
- omavoliline sissetungimine on kuritegu juhul, kui objektiks on elamiseks kasutatav ruum, muudel juhtudel on tegu väärteoga,
- kui võimuesindaja ja kohtu solvamine muutub väärteoks, siis laimamine jääb ka tulevikus kuriteoks.

Eelnõu loodetakse vastu võtta enne jaanipäeva.

§ Uue **väärteomenetluse seadustiku eelnõu** teiseks lugemiseks ette valmistamine jätkub sügisel.

§ Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonnal on nüüd uus võrgukodu KRIMINAALPOLIITIKA.EE, mis hõlmab endas kuriteoennetuse veebi, statistika ja uuringute otsingusüsteemi, uudiste ja teadete süsteemi ning erinevaid teemalehti. Samuti on kuu algusest kauni väljanägemise ning uuenenud sisu saanud veebileht KORRUPTSIOON.EE - eriti soovitatav külastada, kui tekib ka väikseimgi huvide konflikti kahtlus.

§ **Vägivalla vähendamise arengukava 2010-2014 täitmine ja uue arengukava algatamine.** Justiitsminister tutvustas 17.04.2014 valitsuse istungil kehtiva vägivalla vähendamise arengukava täitmise 2013. aasta aruannet. Aruandega saab

lähemalt tutvuda siin:

<http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=59629/V%E4givalla+v%E4hendamise+arengukava+2013.+aasta+t%E4itmise+aruanne.pdf>.

Eile saatis justiitsminister kooskõlastamisele ettepaneku koostada uus vägivalla vähendamise arengukava aastateks 2015-2020. Koostatava arengukava eesmärk on ennetada vägivalda ja vähendada vägivallast tingitud kahjusid (sh vältida teisest ohvristumist), pöörates põhitähelepanu järgmistele valdkondadele:

- Laste vägivallale, eelkõige:
 - peresisesele laste seksuaalsele väärkohtlemisele;
 - lastevahelisele vägivallale.
- Pere- ja naistevastastele vägivallale, eelkõige:
 - perevägivalla kogemuse või riskiga peredele, kus on vähemalt üks alaealine laps;
 - naiste vastu suunatud seksuaalvägivallale.
- Inimkaubandusele, eelkõige:
 - tööalasele ekspluateerimisele.

§ Justiitsministeerium eraldas MTÜ-le Korruptsioonivaba Eesti 8000 eurot selleks, et tõsta venekeelse elanikkonna **korruptsiooniteadlikkust**. Lisainfo [korruptsiooniveebist](#).

KURITEOENNETUS

- § Siseministeerium kuulutas välja avatud konkursi „**Lastele suunatud tõendus- ja teadmispõhised ennetussekkumised**“, kuhu oodatakse projektitaotlusi, mis panustavad laste sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisse ning vägivalla ennetamisse ja vähendamisse. Koolikeskkonnas elluviidavate projektide fond on 140000 € ja taotluste esitamise tähtpäev 15. juuni 2014.
- § Euroopa majanduspiirkonna toetuste programmi "Riskilapsed ja -noored" raames hakkab justiitsministeerium rakendama tõenduspõhist sekkumisprogrammi tõsiste käitumisprobleemidega lastele ja noortele. Tartu ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuringute keskuse analüüsi põhjal valiti rakendamiseks **multidimensionaalse pereteraapia programm**.
- § Justiitsministeeriumi poolt koordineeritava Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) toetuse programmi „Riskilapsed ja -noored“ taotlusvooru „**Jätkutugi erikoolist või vanglast vabanenud noorele**“ laekus tähtajaks üheksa taotlust. Valikukomisjoni ettepanekul otsustas Justiitsministeerium toetada Sihtasutus Omanäolise Kooli Arenduskeskus taotlust „Noorte sotsiaalne toimetulek koostöövõrgustiku ja motivatsiooniprogrammi toel“. Ülejäänud toetuse välja andmiseks korraldatakse kordustaotlusvoor, mis avaneb 30. mail. Taotluste esitamise tähtaeg on 1. augustil ning vahendeid projektide toetamiseks on

324650,7 eurot. Taotlejatele esitatavad tingimused jäid samaks. Taotluse saavad esitada ka need, kes möödunud taotlusvoorus ei osalenud. Info uue vooru kohta avaldame programmi kodulehel www.entk.ee/riskilapsedjanoored.

- § EMP toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ taotlusvooru „**Kogukondlikud kuriteoennetuslikud algatused**“ laekus 37 taotlust. Vahendeid projektide elluviimiseks taotletakse summas 1,5 miljonit eurot. Taotlusvooru kogumaht on veidi alla 0,3 miljoni euro. Parimad taotlused valitakse välja hiljemalt juuni alguses.

STATISTIKA, ANALÜÜSID, UURINGUD

- § Justiitsministeeriumi poolt tellitud ning Tartu ülikooli poolt läbi viidud **laste hälbiva käitumise uuringu** kohaselt on võrreldes kaheksa aasta taguse ajaga vähenenud nende 13-16 aastaste laste arv ja osakaal, kes on elu jooksul õigusrikkumisi toime pannud.
- § **Kuritegevuse baromeetri** nelja kuu ülevaate kohaselt kasvas registreeritud kuritegude arv eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 4%.
- § Justiitsministeeriumis valminud **lisakaristusena väljasaatmise kohaldamise ülevaatest** selgub, et viimase 3 aasta jooksul on riigist väljasaatmine koos sissesõidukeeluga mõistetud 110-le inimesele 20st erinevast riigist. Väljasaatmiste arv on nelja aastaga oluliselt kasvanud.
- § Äsja justiitsministeeriumis valminud **konkurentsisisüütegude menetlemise analüüs** annab hinnangu leebusprogrammi rakendamisele ning toob välja kitsaskohad konkurentsisisüütegude menetlemisel.
- § Justiitsministeeriumi **ülevaate** kohaselt on **rahvusvahelise justiitskoostöö** hulk võrreldes varasemate aastatega oluliselt kasvanud. Kriminaalasjades menetleti võrreldes mullusega 6,3% enam õigusabitaotlusi.

INIMESED

- § Peaprokurör **Norman Aasast** võib saada septembrist justiitsministeeriumi kantsler, kui seadusejärgsed protseduurid selle jaoks on läbitud ning valitsus on ta ametisse nimetanud, selgub justiitsministeeriumi **pressiteatest**.
- § Alates 1. aprillist on justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika analüüsitalituses tööl **Kerli Palu**. Kerli juhib kaht Euroopa Komisjoni poolt rahastatud projekti: „Kannatanu toetamine kriminaalmenetluses: inimkaubanduse vastu võitlemise koolitus kriminaalõigussüsteemi praktikutele“ (ISEC) ja „Kasvatades vägivallavaba põlvkonda“ (PROGRESS).

ÜRITUSED

- § 3. juunil algusega kell 13:00 tutvustatakse siseministeeriumi suures saalis kolme kuriteoennetusala uuringut: "Kuriteoennetus ja jätkutugi kohalikul tasandil" (Centar), laste hälbiva käitumise uuring (Tartu ülikool), riskikäitumise uuring (EMOR). Lisainfo Anu Lepsilt (anu.leps@just.ee; 6 208 117), [registreerumislink](#).
- § Info lähikuudel toimuvate väliskonverentside kohta:
- 8th International Conference of the European Forum of Restorative Justice, 11.-14. juuni, Belfast, <http://www.euforumrj.org/belfast?%2Fevents%2Fbelfast>
 - The British Society of Criminology Conference, 9.-12. juuli, Liverpool, <http://www.liv.ac.uk/law-and-social-justice/conferences/bsc/>
 - The 8th International Crime Science Conference, 16. juuli, London, <http://www.ucl.ac.uk/jdi/events/crime-science-conf/icsc-current>
 - 13th IATSO Conference „Criminal Policies in Sexual Violence: From Research to Legislation and Treatment“, Porto, http://www.iatso.org/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=57.
 - 14th Annual Conference of European Society of Criminology, 10.-13. september, Praha, <http://www.eurocrim2014.com/>
-